

Met sorry maak je dit niet ongedaan

Ervaringen en adviezen van als kind mishandelde vrouwen

Fiet van Beek

Met sorry maak je dit niet ongedaan werd geschreven in opdracht van Stichting Alexander en financieel mogelijk gemaakt door de Bernard van Leer Foundation.

Stichting Alexander

jongeren actief in
onderzoek en beleid

**Bernard
van Leer**
FOUNDATION

Met sorry maak je dit niet ongedaan

Ervaringen en adviezen van als kind mishandelde vrouwen

Fiet van Beek

ISBN 978 90 8850 669 7

NUR 740

© 2016 B.V. Uitgeverij SWP Amsterdam / Stichting Alexander, Amsterdam
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, Stbl. 351, zoals gewijzigd bij het besluit van 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot Uitgeverij SWP (Postbus 12010, 1100 AA Amsterdam-Zuidoost) te wenden.

Onuitgesproken

je moet niet denken dat
ik durfde gewoon niemand meer
zelfs de katten moesten eraan
met mijn zusje deed hij
en ook met
het ergste was
hij deed net alsof het aan mij
ik mocht het tegen niemand
ja dat was het ergste

Fiet van Beek

Inhoud

Voorwoord	9
Introductie	11
Soraya (17): 'Een groep is geen thuis'	15
Veilig	22
Matthanja (18): 'Het is altijd de vraag hoe lang je ergens mag blijven'	25
Een trauma heeft geen eind- of vervaldatum	36
Linda (31): 'Mama, ik moet je iets vertellen'	
Narône (29): 'Voor papa lijkt doen alsof er niets gebeurd is het makkelijkst'	39
Politie	56
Monique (29): 'Ik denk dat zij mij beter had kunnen doorverwijzen'	59
Hulpverleners	70
Anna (22): 'Een vertrouwenspersoon moet je kunnen vertrouwen'	73
Eigen regievoering	82
Lisa (21): 'Ver weg om het te verwerken is voor mij het beste'	85
Praten helpt	94

Willianne (21): ‘Als ik mijn mond opendoe, praten anderen misschien ook’	97
Wonen in een pleeggezin	104
Daniëlle (18): ‘De beste tijd was bij mijn pleegouders’	107
Tot besluit	117
Informatie	119

Voorwoord

Wees dapper en praat!

Kinderen hebben geen slechte jeugd gehad... Dat zie je alleen als je terugkijkt of als een ander dat zegt. Zelf, als kind denk je alleen: *Wat doe ik verkeerd?* Een slechte jeugd is een wurggreep van schuldgevoelens en niet-begrijpen. Het verhaal van Soraya maakt dit meteen duidelijk. Ook hoe je doordat je die schuld voelt drukken soms ook niets meer te verliezen hebt en het slechte voorbeeld volgt.

De verhalen vertellen dat het niet de mishandeling zelf is die het grootste probleem is, maar de dreiging die er steeds hangt. Die je als kind soms oplost door de ellende maar over je heen te trekken, dan heb je het weer voor een paar dagen gehad. Hoe je zelfs uit angst uitlokt dat je zusje het slachtoffer is, vertelt Monique dapper en eerlijk. Maar ook de verbintenis die zusjes kunnen voelen als ze beiden slachtoffer zijn, zoals Linda en Narône, en toch tot in de volwassenheid er samen niet over kunnen praten.

Wat door alle verhalen heen klinkt is de verbijstering dat er niets aan gedaan wordt, dat mensen het weten en zien en niets doen. Hoe moeten kinderen dat uitleggen, anders dan dat ze de moeite niet waard zijn om voor op te komen.

De oorverdovende waarheid is dat als je er iets van zegt, dat het dan stopt. Als Linda nee zegt tegen haar opa houdt het op. Bij haar oudere nichtje was het ook gebeurd en waarom heeft niemand gezorgd dat Linda het niet ook weer mee moest maken? Waarom moeten de kinderen hun zusjes beschermen? En Lisa die zegt: *Vanaf de dag dat ik het mijn ouders heb verteld, heeft mijn broer me met geen vinger meer aangeraakt.* Het meedogenloze ogen sluiten tot het kind dat onmogelijk maakt. De verbijstering van het kind over zoveel onbegrip krijgt geen andere uitleg dan zichzelf de schuld te geven. Eigen schuld, had er eerder iets van gezegd....

De legioenen hulpverleners die in gebreke blijven, zeker als ze geprotocolleerd zijn. Onbetrouwbare vertrouwenspersonen, waarvan Anna de bittere gevolgen beschrijft. Lisa zegt: *Doe het voor dat kind.* Ze legt naad-

loos de vinger op de pijnlijke plek. Waar zou het anders voor moeten zijn? Tja, volwassenen zijn druk met zichzelf overeind houden en zijn minder druk met het kind dat het moet ondergaan. Ze zijn niet dapper.

Ze roepen allemaal nog steeds om hulp in deze verhalen. Ze schreeuwen uit: DOE IETS!

Het is niet cultuur, het is cultuuroverstijgend; ieder kind beschermt zijn ouders, wil ze niet aangeven bij de politie, zoekt redenen waarom de ouders het hebben gedaan. Ze verdragen het nauwelijks, maar dwingen zichzelf te verdragen dat iedereen overgaat tot de orde van de dag en er niet over praat. De pijn en boosheid worden niet weggenomen door therapie. Ze blijven zitten en als een gezwel duwt het de meisjes en vrouwen in de slachtofferrol. Ze moeten vechten om daar bovenuit te komen. Dieren zijn een weldaad, onvoorwaardelijk steunend, zoals Willianne duidelijk maakt.

Ze voelen zich ontheemd; zij zijn degenen die het huis uit moeten, hun huis, hun buurt, hun school... Als je niet thuis kan zijn, waarom ben je dan zo niet welkom elders? Wanneer moet je weer weg?, vragen ze zich angstig en bezorgd af. *Ieder kind op één plaats!*, zegt Marthanja kordaat.

Ze vragen allemaal hetzelfde: doe iets, wees lief, praat erover, luister naar me, vraag door, handel waar ik als kind niet durf. Ze vragen: doe iets met me, laat me normale, gewone dingen meemaken. Kinderen betalen de prijs van het gebrek aan moed van volwassenen.

Martine Delfos
Utrecht, 2016